

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

De Abortu, paragraph. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

§. IV.

De Abortu.

1. **A** Bortus pertinet ad damnum propriæ personæ; nam propterea de eo hic breviter agemus.

Duplici autem procurari modo ille potest. Primo indirectè, ut si prægnans sumat pharmacum tendens directè ad sanitatem, licet per accidens inferat mortem fœtui, sive animato, sive inanimato; & hunc abortum indirectum procurare, ex proportionata causa, licite potest tum ipsa prægnans, tum alij. Nam propterea tunc fœmina ægrotans potest sanguinem emittere, debita inedia uti, portiones medicatas ad prævios humores expellendos ordinatas sumere, &c. Ratio est, quia sic, propter illam necessitatem, abortus censetur solum permissus, non vero intentus, cum mater suo jure utatur sanitatem conquirendi. Quando medicamenta æque tendunt in salutem matris, & in mortem fœtus, posse ea applicari infirmæ prægnanti, si salus infirmæ est desperata, docet probabiliter Sanch. *b* etiam si dubium sit, an vitam matri allatura sint. Ratio est, quia, secus, periret certo mater, & consequenter fœtus: at per illa medicamenta forte uterq; liberabitur à morte.

a Sanc. de matr. d. 20. lib. 9. Graff. p. 1. li. 2. §. n. 3. Castr. d. 3. de matrim. p. 4. §. 3. n. 13. multa de abortu habet Dicastill. li. 2. de just. tr. 1. d. 10. d. 13.

q Sanc. l. c. n. 19.

2. Secundo directè, ut si Medicus

præcipere ebibendam portionem directè habentem, pro sua vi, fœtum interimere, vel conceptionem impedire. Et quia certum est, tunc esse mortale, illam absolute sumere vel propinare, quia sic vel occiditur per se innocens, si fœtus est animatus, vel si nondum est informatus anima, contra finem naturæ impeditur generatio, tamen adhuc dubitatur, an aliquando liceat, quando nimirum, ni ita fiat, periculum vitæ subit mater?

c Sanc. Vāsq. Pont. cum Castrop. l. c. num. 9.

Fœtus animatus.

3. Dico primò, si constet fœtum esse animatum, vel dubitetur, an animatus sit, nunquam *d* licet. Ratio est, quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona; malum autem intrinsecè est, occidere innocentem. Fœtum masculinum animari post quadraginta dies, fœmininum post octoginta, & in dubio censi, quoad nostrum casum, fœmininum, ut quo minus potest, aggravetur delinquens, diximus lib. 1. c.

3. §. e. v. irregularitas n. 2.

d DD. cit. & citandi.

Fœtus inanimatus.

4. Dico secundò: si fœtus est sine anima, aliqui *e* affirmant in tanta matris necessitate licere: aliqui *f* negant. Vtrumque probabile. Ratio posteriorum potissima ducitur ab inconvenienti: nam si id liceret, licitum etiam esset, propter sanitatem, directè procurare

pare pollutionem, quod nemo dixit. Ratio priorum est, quia tunc foetus est aggressor contra matris vitam; & sicuti pravi humores possunt depelli, quia invadunt vitam, ita & ille foetus, qui nunc instar humoris pravi est. Ad illud de pollutione, esse potest disparitas, propter periculum apertissimum incontinentiae, si ejusmodi licentia indulgeatur; & quia si ea pollutio permitteretur, impediretur usus conjugalitatis, contentis jam hominibus illa voluptate pollutionis licite percepta; quae inconvenientia non invenitur in casu nostro.

e Sanc. Graff. l. c. Sa v. homicidium 87.
Layman. lib. 3. sec. 5. tr. 3. p. 3. c. 4. n. 4. n. 4. alijq. apud Dian. p. 3. tr. 5. ref. 11. F. Fillius. tr. 29. c. 6. Less. li. 2. c. 9. n. 61. & 62. alijq. apud eundem Dian.

An licitus sit abortus, ne adultera occidatur.

§. Ex dictis confurgit gravis difficultas, an quemadmodum ad servandum matris infirmæ vitam probabiliter licere diximus, dirigere medicamenta directe ad foetum inanimatum propellendum tendentia; ita idem liceat primo, ad servandam famam seu honorem, & consequenter vitam puellæ, vel monialis prægnantis ex adulterio vel sacrilegio? Secundo, ad evitandum periculum illius mortis, quod alias experta puella est in pariendo? Inanimatum dixi; nam ad animatum nunquam licere, num. 3. jam docuimus.

6. Dic jam tertio: licet nonnulli concedant, ut probabile, commu-

nistamen h sententia merito in utroque casu negat; imo audio (ait Dian.) affirmativam sententiam fuisse damnatam in Congregatione S. Officii. Ratio est, quia periculum est distans, aliisque modis vitari potest, & foetus non est aggressor. Adde periculum evidentissimum aperiendi viam ad multa incommoda, cum gravi Reip. perniciæ, si hæc licentia concedatur.

g Torrebl. Bordonus, Lessana, Trulench. apud Dianam p. 3. tract. 5. ref. 11. & p. 6. tr. 8. ref. 37. eodemq. teste quidam doctissimus ex Soc. Jesu. h. DD. apud eundem. i Dian. d. p. 6. tr. 8. ref.

Pœna & absolutio abortus.

7. Quando foetus est animatus, præter alias pœnas temporales, incurritur irregularitas & excommunicatione lata sententiæ à provocantibus abortum, hoc est, à tradentibus vel consulentibus, vel cooperantibus, vel juvantibus ad abortum. Ab ipsis accipientibus portionem, ut abortiant, negat Naldus l. cui assentitur Bordonus: m. Ioannes n. de Lugo valde pro-pendit, non incurri excommunicationem, quia de illis in textu nō est, quoad excommunicationem, expressa mentio: verum incurri contendit Dicastillus, o cum Bonacina; putrumque probabile.

1 Naldus apud Bordonum mox citandum. m. Bordonus t. 3. contr. 41. n. 6. n. De Lugo in Resp. lib. 2. d. 4. o Dicastillus. li. 2. de just. tr. 1. d. 16. d. 13. nu. 179. p. Bonac. de resp. d. 2. qu. ult. sec. 1. p. 7. nu. 6.

P 2

Quando

Quando autem foetus non est animatus, nulla irregularitas nullaque excommunicatio incurritur, p quod si anceps sis, fuerit, necne animatus, quamvis peccatum sit, ejus abortum procurare, ut notat signate Sanchez, q tamen non incurri irregularitatem, nec excommunicationem, alibi dixi. r

q Sanc. de matr. lib. 9. d. 20. nu. 7.
r sup. lib. 1. c. 3. §. 7. v. casus & censura reserv. num. 1. & V. irregularitas num. 2.

8. An autem excommunicatio hæc sit reservata, dubitat nonnemo. Sed certe per Sixtum V. erat reservata; nunc per Gregor. XIV. sic ejusmodi rigor est temperatus: A peccato, inquit, qq & ab excommunicatione quilibet Presbyter tam secularis, quam cujusvis ordinis Regularis ad fidelium confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci ordinarium deputatus, plenam & liberam, in foro conscientie tantum, absolvendi habeat facultatem. Hæc Pontifex. Vbi notat, quamvis hodie non sit hæc excommunicatio summo Pontifici reservata, tamen neminem posse ab illa absolvere, nisi rr specialiter ab Episcopo deputetur. Episcopo, inquam; nam propterea non est admittenda sententia, asserens, posse Confessarium Regulari deputatum à suo Provinciali ad illam absolvendam, non est, inquam, admittenda; siquidem Pontifex non solum disponit; hunc Confessarium deputandum esse ab ordinario, sed ab ordinario loci, qualis certe nunquam est Provincialis.

qq Gregor. XIV. Sedes Apostolica n.
2. rr Silvius, quem sequitur citat q.

9. Censeo s tamen, à regularibus mendicantibus, eorumque privilegia participantibus ex duplici alio capite posse illam absolvi. Primo, si ij. habeant privilegium universale absolvendi ab omni censura Episcopo reservata: secundo, si habeant simile privilegium absolvendi ab omnibus casibus Pontificis, quamvis solum extra Bullam cœnæ. Ratio est, quia in utroque casu jam essent sufficienter deputati. An autem hæc duo privilegia Religiosi habeant, lib. 3. opusc. Methodi Confes. c. 7. §. 4. definivimus.

f l. Bon. l. 3. de censuris d. 2. p. 10. n. 16. apud eundem Bassæum ib. ff. Ab irregularitate ex abortu occulto non posse Episcopum dispensare, docet Sperellus p. 2. dec. 112. n. 62. ex constitutione Sixti V. non moderata in hoc à Greg. XIV.

CAPVT TERTIVM.

De homicidio injusto proximi.

§. I.

De homicidio voluntario, & præsertim de casuali.

1. **H**omicidium aliud esse voluntarium, hoc est, volitum seu intentum, sive in se, sive in causa, aliud esse casuale, præter intentionem agentis, notum est omnibus. Homicidium autem voluntarium innocentis esse mortale, ac inducere irregularitatem ex delicto, nimis item est omnibus exploratum. De casuali ergo hic remanent aliqua notatu digna. Pro quo,

2. Ad-